

פייק ניוז פנסיוני ברשתות החברתיות

תופעת הכייק ניוז לא פוסחת גם על דיונים ופורומים ברשתות החברתיות שעוסקים בחסכון פנסיוני • סו"ב יורם לביאנט מסביר כיצד אוריינות פנסיונית של הציבור תמנע את זה

תופעת הפייק ניוז הרווחת לא פוסחת גם על דיונים ופורומים ברשתות החברתיות העוסקים בחסכון הפנסיוני. אם נוסיף לכך את האוריינות הפנסיונית הנמוכה בציבור, את ההתלהבות מתיאוריות קונספירציה, מכותרות זועקות בתקשורת ופרנואידיות כללית מיוזמות של ה"ממסד", נקבל תערובת השמדה קטלנית לחסכון הפנסיוני של הציבור ולעתידו הכלכלי. בתמונה הבאה ניתן לראות טקסטים שהוצאו מדיון אחד או שניים ביום אחד בלבד. אני קורא טקסטים כאלה כל יום כמעט.

איך זה קרה ומה עושים?

חוסר האוריינות הפנסיונית היא חלק מחוסר אוריינות כלכלית רחבה. יש מגוון דעות ומחקרים לגבי חינוך פיננסי והעיתוי המיטבי לקיומו, אך ברור שחוסר מוחלט שלו הוא פשוט חוסר מוכנות לחיים במאה ה-21.

יתרה מכך, גם אם החוסך הפנסיוני נפגש עם בעל מקצוע במהלך חייו, בעיקר סוכן או משווק, הוא לא יקבל במרבית המקרים הדרכה מקיפה על מאפייני החסכון, ההגנות שבו ועל חשיבות הניהול והתחזוקה שלו לאורך החיים. פגישה פנסיונית טיפוסית מתמקדת במילוי טפסים ושאלונים ובמכירת מוצרים נלווים. כל דבר אחר הינו בזבוז זמן והכנסה עבור בעל הרשיון. זו אמנם הכללה אך אין מטרתה לפגוע במקצוע החשוב שלנו. האם חוסך שכיר ממוצע מכיר את מגוון הטבות

את תפיסת ה"חובה" וה"ענישה". יש להסביר מדוע חסכון פנסיוני עדיף במקרים רבים על חסכון שאינו פנסיוני. יש לי כמה רעיונות כיצד ליישם מדיניות כזו.

- יש לפשט משמעותית את החסכון הפנסיוני ומערך המיסוי המקיף אותו. הוא מסובך מאוד, מעבר לסביר.
- יש להיפטר מההפקדות לפיצויים ולהפכן, תוך פישוט, לתגמולים. בעולם התעסוקה המודרני מעברי עבודה הם אירוע נורמטיבי שממש לא מחייב הריסת החסכון הפנסיוני. מהלך כזה גם יפשט את רגולציה המסובכת סביב מיסוי, חלוקה, רצפים וחרטות, היוונים, פטורים ועוד.
- כל רגולציה חדשה בתחום, אשר משפיעה ישירות על הציבור, חייבת לעבור מסגרת של בהירות ונהירות למשתמש רגיל. אם זה לא מובן, אם צריך להתייעץ עם בעל מקצוע כדי להבין אותה – היא לא טובה מספיק.

אני פוגש את החוסכים הללו, בכל הגילאים. "מעולם לא הסבירו לי" אני שומע לא מעט. אצל עצמאים המצב גרוע עוד יותר. ראשית, לעצמאים יש יחס חשדני מאוד לכל יומה שנכנסת לכיס שלהם. עסקים רבים נמצאים במצב של לחץ תזרימי וכל חשיבה על הקצאה אפקטיבית לחסכון (למשל 16% מההכנסה כמו שמומלץ) נראית מופרכת. גם אצל עצמאים חוסר הדרכה והכוונה, אוריינות פנסיונית נמוכה

יש לכשט משמעותית את החסכון הפנסיוני ומערך המיסוי המקיף אותו. הוא מסובך מאוד, מעבר לסביר

ויחסים מתוחים עם ה"ממסד" מביאים לתוצאה עגומה.

פתרונות:

- יש להשקיע בצורה שיטתית ועקבית בהדרכת והכוונת הציבור בנושא החסכון הפנסיוני שלו. יש לחדר את חשיבות האחריות האישית ולנטרל

המס הגלומות בחסכון שלו, את פרטי ההגנות למוות ונכות, את משמעות ההפקדות לפיצויים (למרות השם השגוי) והשלכות הקצבה הנגזרות מהן, את אפקט התשואה המצטברת לאורך החיים, את חשיבות תחזוקת החסכון במעברי עבודה, את היחס בין חסכון לעלויות הביטוח, את אפקט הסבסוד הממשלתי וכיו"ב? זהו, שלא.